

กิจกรรมการเล่นทานประกอบการฝึกปฏิบัติจริง

มีผู้ใช้กิจกรรมการเล่นทานเพื่อพัฒนาความพร้อมให้เด็กปฐมวัยด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์จิตใจ สังคมหรือด้านสติปัญญา การนำกิจกรรมการเล่นทานสู่เด็กปฐมวัยนั้น ครูปฐมวัยนอกจากควรตระหนักถึงความสำคัญแล้ว จำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพราะมีปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่จะทำให้เด็กปฐมวัยเกิดความพร้อมตามจุดมุ่งหมายที่ครูต้องการ ปัจจัยที่กล่าวมาอย่างเช่น สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ สถานที่ ระยะเวลา เทคนิค วิธีการ กระบวนการต่าง ๆ ฯลฯ

ผู้เขียนขอย้ำว่า การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ครูจะต้องเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญ คือ ครูต้องเข้าใจในวิธีการสอนและต้องอาศัยทฤษฎีจิตวิทยา การสอน ตลอดจนสื่อที่เหมาะสมกับบทเรียน วัยและความสนใจของเด็ก เด็กอายุ 2-7 ปี ตามทฤษฎีทางสติปัญญาของเพียเจท์ จัดอยู่ในช่วงคิดก่อนปฏิบัติการ (Preoperation stage) เด็กเรียนรู้จากการกระทำโดยอาศัยสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพราะเด็กวัยนี้ไม่สามารถเรียนรู้จากสิ่งที่ป็นนามธรรมได้ สำหรับการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมการเล่นทาน ครูต้องเข้าใจการจัดกิจกรรมอย่างลึกซึ้ง มีงานวิจัยของนิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี 2551 ได้ศึกษาพฤติกรรมการแสดงมารยาทไทย

ที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการเล่นทานประกอบการฝึกปฏิบัติจริง ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการเล่นทานประกอบการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้เด็กได้ปฏิบัติตามตัวละครตามเนื้อเรื่องในนิทาน เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการแสดงมารยาทไทยที่พึงประสงค์ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแสดงมารยาทไทย ในเรื่องการทำความเคารพ มารยาทด้าน วาจาและมารยาทด้านการแสดงอิริยาบถ ได้อย่างมีประสิทธิภาพในชีวิตจริงของเด็ก จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการแสดงมารยาทไทยที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้านที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นทานประกอบการฝึกปฏิบัติจริง ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงมารยาทไทยที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการเล่นทานประกอบการฝึกปฏิบัติจริง และหลังการจัดกิจกรรมการเล่นทานประกอบการฝึกปฏิบัติจริงในสัปดาห์ที่ 1 หลังจัดประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเล่นทานประกอบการฝึกปฏิบัติจริงในสัปดาห์ที่ 1 เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการแสดงมารยาทไทยที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นก่อนจัดกิจกรรมการเล่นทานประกอบการฝึกปฏิบัติจริง เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผลการเปรียบเทียบก่อนจัดกิจกรรมการเล่นทานประกอบการฝึกปฏิบัติจริง มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีการเปลี่ยนแปลงที่สูงขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ระยะเวลาในการฝึกกิจกรรมการเล่นทานประกอบการฝึกปฏิบัติจริงมากขึ้น ทำให้เด็กซึมซับและเกิด

จินตนาการโดยกระบวนการเรียนรู้จากการดำเนินกิจกรรมที่ครูเล่าเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงมารยาทไทยที่พึงประสงค์ผ่านกิจกรรมการเล่นทานประกอบการฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งมีครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทางส่งเสริม กระตุ้นให้เด็กคิดและมีจินตนาการจากการแสดงเป็นตัวละครนั้น ๆ การสื่อความหมายและแสดงพฤติกรรมของตัวละครจะทำให้เด็กเข้าใจความรู้สึกที่เกิดจากจิตใจ และเรียนรู้ได้ดีกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเอง การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดจากการกระตุ้นให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออก เป็นการสะท้อนความคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ ทำให้เกิดพัฒนาการพฤติกรรมการแสดงมารยาทไทยที่พึงประสงค์ออกมา และในขณะวิจัยได้มีการกำหนดบทบาทครู ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกระตุ้น และชักนำให้เด็กเสนอความคิด การให้อิสระเด็กในการเลือกใช้อุปกรณ์ การใช้คำถามพูดคุยสนทนากับเด็กในชั้นสรูปนั้นเป็นการพูดคุยถึงตัวละครนั้น ๆ ร่วมกัน ซึ่งเป็นปัญหาที่เด็กพบและประสบการณ์จากการได้ฟังเรื่องซึ่งจินตนาการโดยตรงกับตนเอง ครูให้อิสระทั้งความคิดและการกระทำ เด็กได้รับรู้และเรียนรู้ความคิดของบุคคลอื่นที่มีพฤติกรรมที่ตนได้ปฏิบัติ ทำให้เด็กเรียนรู้และเข้าใจความต้องการของผู้อื่น ปรับพฤติกรรมของตนเองให้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เมื่อครูใช้คำถามกระตุ้นเพียงเล็กน้อย เด็กสามารถช่วยกันเสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหา และตกลง

หาข้อสรุป วิธีแก้ปัญหาตนเองได้ คือเด็กลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง รู้จักปรับตัวยินยอมทำความเพ็ญและครูปอก

ฉะนั้นกิจกรรมการเล่านิทานนั้น ไม่ใช่เป็นกิจกรรมที่เล่านิทานให้เด็กฟังแล้วทำให้เด็กมีพฤติกรรมตามต้องการหรือตามจุดประสงค์ที่กำหนด จากงานวิจัยที่กล่าวชี้ให้เห็นว่า ครูปฐมวัยจำเป็นต้องมีเทคนิค/วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนต่อเนื่องจากกิจกรรมการเล่านิทานด้วยเวลาที่เหมาะสม ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมยังเป็นสิ่งจำเป็นอีกด้วย ครูปฐมวัยจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้และพัฒนา กิจกรรมการเล่านิทานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์

สพท.รบ.1

ที่ปรึกษา

นายวินัย ศรีเจริญ
นายอำนาจ งามยิ่งยวด
นายธนกานต์ บุรณะกุล
นายพรสมบัติ คำตรง

คณะทำงาน

นายสุพัตร ประยูรหงษ์
นางช่อทิพย์ อินแสน
นางพันธ์ประภา พูนสิน
นายพิชัย ลืมดี
นางสาวสมฤดี ประเคนรี
นางสาวดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์
นางวาสนา ป้อมปราณี
นายประจักษ์ สารพัตร

จุลสารการศึกษาปฐมวัย

ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 เดือนพฤศจิกายน 2551
กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1